

VARFÖR FÖRBLIR KVINNORS FÖRETAG SÅ SMÅ?

AV: ANNIKA WIHLBORG

Medan manliga entreprenörer ofta är öppna med sina tillväxtambitioner fastnar kvinnliga företagare många gånger i att driva soloföretag. Framgångsfobi, rädslan för att lyckas, håller många kvinnliga entreprenörer tillbaka, helt i onödan.

Rädslan för framgång är tätt sammanlänkad med rädslan att bli övergiven, vilket i sin tur grundas i att du innerst inne inte anser dig vara värd att lyckas.

I GRUND OCH BOTTEN handlar rädslan för att expandera sitt företag om självkänsla, men också om rädslan att inte accepteras för den man är och att bli utesluten ur gemenskap. Framgångsfobi och jantelagen leder i förlängningen till att kvinnliga entreprenörer inte vågar låta sina företag växa.

– Framgång riktar strålkastarljuset mot dig, vilket ökar din utsatthet och risken för att bli bedömd för annat än det som direkt berör din professionella insats, säger beteendevetaren Nina Jansdotter, som har skrivit boken Framgångsfobi- vinn över din rädsla att lyckas.

Under sina år som karriärcoach har Nina Jansdotter mött många kvinnliga företagare som inte utnyttjar sin fulla potential på grund av sina rädslor. Den som drabbats av framgångsfobi tycker ofta att framgång tar för mycket tid, förknippas med för mycket arbete och att det skruvar upp andras förväntningar på din prestation, vilket kan leda till oro för att inte kunna leva upp till dessa förväntningar. Andra vanliga orsaker till framgångsfobi är, att man känner sig obekvämt inför att

få beröm, ofta jämför sig med andra och känner att man inte kan matcha dem samt osäkerhet på om man kan hantera framgång och en rädsla för att väcka avundsjuka i omgivningen.

“Lider du av framgångsfobi kan du ibland förstöra för dig själv bara för att slippa förlora allt du kan vinna på att vara framgångsrik.”

Rädsla för egna och andras krav

– Om du tycker att beröm känns obekvämt, bortförklarar din framgång med formuleringar som ”Det var bara en slump” och du undviker att ta vara på chanser när de dyker upp eftersom du inte vill se dig själv som en vinnare i den positionen, då kan du ha drabbats av framgångsfobi, säger Nina Jansdotter.

Lider du av framgångsfobi kan du ibland förstöra för dig själv bara för

att slippa förlora allt du kan vinna på att vara framgångsrik. Framgångsfobin bottnar, enligt Nina Jansdotter, i din självbild, som till stor del grundas på ett omedvetet plan. En orsak till framgångsfobi är rädslan att andras och egna krav ska bli övermäktiga. Börja med att skilja på dina och andras krav. Våga markera om andras krav blir övermäktiga och prioritera de områden som är viktiga för dig, samtidigt som du lägger undan krav som är irrelevanta, tidsödande och hämmande.

Du kan inte tillfredsställa alla

Nina Jansdotter rekommenderar kvinnor som vill förbättra sin självbild och därigenom ta nästa steg på företagarttrappan att skaffa sig starka förebilder, kvinnor som gått före och vågar driva expansiva företag. Dela upp utmaningen i delmål och låt det ta tid genom att ta små steg mot ditt mål. När man odlar sina affärsmässiga egenskaper är det viktigt att ha bra stöd på hemmaplan så man tillåts vara sårbar och liten emellanåt.

– Acceptera att det alltid kommer att finnas människor som älskar det du gör och människor som ständigt hittar

Nina Jansdotter. Foto: Johanna Jeansson

Jennifer Lind Foto: Andreas Wornitzky

på anledningar att kritisera dig. Det är inte din uppgift att tillfredsställa alla. Om man ska våga expandera sitt företag gäller det att träna upp sina lite affärsmässiga och tuffa sidor. Det är en utmaning eftersom kvinnor generellt sett fostras till att vara omhändertagande, ödmjuka och sätta relationer i första rummet.

Nina Jansdotter har mött många kvinnliga företagare som upplever att de behöver ursäkta sig själva för att de är offensiva och satsar fokuserat på att bygga ett tillväxtbolag.

– Jag hör sällan kvinnor säga ”Jag ska bygga ett stort företag”. Som kvinna riskerar man tyvärr att betraktas som hårdhudad, hänsynslös, okvinnlig och egoistisk om man prioriterar sitt företags tillväxt framför att vara sin omvärld till lags.

När man visar att man har ambitioner och inte nöjer sig med att driva ett ”Levebrödsföretag” hamnar man ofta i en mer utsatt position eftersom man frångår normen. Ett vanligt tecken på framgångsfobi är rädslan för att få beröm. Om din självbild säger att du innerst inne inte är värd framgång kan det kännas svårt att ta emot beröm. För att

slippa det obehag berömmet kan generera väljer många kvinnor att inte låta företaget växa.

“Acceptera att det alltid kommer att finnas människor som älskar det du gör och människor som ständigt hittar på anledningar att kritisera dig.”

– En starkt bidragande faktor är rädslan för att bli utesluten ur gemenskapen. Om du visar att du har högre ambitioner än de kvinnor du umgås med finns det en risk att du betraktas som förmer och inte längre accepteras. Det uppstår ett glapp mellan dig och dina vänner. Starka kvinnor upplevs dessvärre ofta som ett hot. Då är det viktigt att omge sig med vänner som inte räds din framgång, säger Nina Jansdotter.

Jennifer tog steget mot tillväxt

Jennifer Lind driver serviceföretaget Stadsällskapet med ett trettiotal anställda och är dessutom lokalpolitiker i Huddinge kommun. Hon har brutit många normer och ständigt utmanat sig själv på vägen från soloföretag till småföretag.

– Kvinnor är generellt sett mindre risktagande och mer trygghetsökande än män. Om man bestämmer sig för att expandera sitt företag vill man helst ha någon form av garanti för att det kommer att lyckas, vilket förstås är omöjligt att få. När jag visade att jag hade tillväxtambitioner i mitt företagande möttes jag ofta av tveksamma kommentarer angående hur jag skulle klara av det vid sidan av barnen och hemmet. Andra undrade hur min man skulle klara av att ta ett större ansvar hemma. De reaktionerna skulle manliga företagare förmodligen slippa, säger Jennifer Lind.

Söker stöd bland manliga affärsbekanta

Hon upplevde inte att hon hittade det stöd hon sökte bland sina kvinnliga företagarebekanta. Jennifer Lind väljer istället att ha män som

Carina Kindkvist Foto: The Studio

sina närmast förtroliga när det gäller frågor som berör företagandet. Hon menar att kvinnor oftare gör en konsekvensanalys och därför är lite försiktigare innan de sjösätter en tillväxtplan.

– För mig är det viktigt att få vara sårbar och slippa vara tuff privat, när jag är hemma och umgås med familjen har jag min oas. Jag önskar förstås att kvinnor kan bli bättre på att stötta varandra. Innan dess hittar jag det stöd jag behöver från manliga bekanta och företagarkollegor, säger Jennifer Lind.

Carina Kindkvist driver coachförmedlingen Coachhuset och lokalthyrningsföretaget Mötesrum.

– Mina kvinnliga bekanta hyllar ofta varandra när de befordrats till chefspositioner. När en kvinnlig företagare är framgångsrik möts de sällan av samma hyllningskör. Tidigare vågade jag inte ta så stora risker. Jag ville helst inte låna pengar och undvek att anställa medarbetare om jag inte var helt säker på att jag hade råd att behålla dem på lång sikt. Min rädsla för att göra människor besvikna höll mig tillbaks, säger hon.

Våga misslyckas

När Carina Kindkvist sa upp sig från jobbet på Cap Gemini för att starta Coachhuset använde hon sin tidigare arbetsgivare som referensram.

“Jag har distans till min egen perfektionism och omgivningens krav. Just nu testar jag ett nytt affärskoncept och väljer att betrakta det som ett intressant experiment.”

Trots att hon inte hade tillgång till samma resurser som *Cap Gemini* var målsättningen ändå att företagets alla delar skulle hanteras lika professionellt. Perfektionismen var utmattande, men nu har hon släppt på kraven och vågar fokusera på sin kärnkompetens. Numera är Carina Kindkvist öppen med sina ambitioner och det faktum att hon vill driva ett tillväxtföretag.

– Jag har distans till min egen

perfektionism och omgivningens krav. Just nu testar jag ett nytt affärskoncept och väljer att betrakta det som ett intressant experiment.

– Om satsningen inte blir framgångsrik kan jag vara stolt för att jag försökte och dessutom har lärt mig mycket. Det känns mer okej att misslyckas och att vara öppen med mina brister. Jag tar inte mitt företag på lika stort allvar längre, säger Carina Kindkvist. ■